

14. Sicut obstupuerunt super te multi, sic inglorius erit inter viros aspectus eius, & forma eius inter filios hominum.

15. Iste asperget gentes multas, super ipsum continebunt reges os suum: * quia quibus non est narratum de eo, viderunt: & qui non audierunt, contemplati sunt.

CAPUT LIII.

Non omnes Evangelij pradicacionem suscipiunt: prophetia de Christi nativitate, & ignominiosa passione ac morte ipsius propter peccata nostra: contemptui habitus est, qui salutem nobis peperit: de mansuetudine & voluntaria ipsius oblatione: de gloria & exaltatione eius, credentiumque multitudine.

FER. 4. 1. MAIORIS HEBDOM. EPIST. 2. Q Uis creditit auditui nostro? & brachium Domini cui revelatum est?

2. Et ascendet sicut virgultum coram eo, & sicut radix de terra sitienti: non est spes ei, neque decor: & vidimus eum, & non erat aspectus, & desideravimus eum:

3. * Despectum, & novissimum virorum, virum dolorum, & scientem infirmitatem: & quasi absconditus vultus eius & despectus, unde nec reputavimus eum.

4. * Verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit: & nos putavimus eum quasi leprosum, & percussum à Deo & humiliatum.

5. * Ipse autem vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra: disciplina pacis nostræ super eum, & livore eius sanati sumus.

6. Omnes nos quasi oves erravimus, unusquisque in viam suam declinavit: & posuit Dominus in eo iniquitatem omnium nostrum.

7. Oblatus est quia ipse voluit, & non aperuit os suum: sicut ovis ad occisionem ducetur, & quasi agnus coram tondente se obmutescet, * & non aperiet os suum.

8. De angustia, & de iudicio sublatus est: generationem eius quis enarrabit? quia abscessus est de terra viventium: propter scelus populi mei percussus eum.

9. Et dabit impios pro sepultura, & divitem pro morte sua: * eò quòd iniquitatem non fecerit, neque dolus fuerit in ore eius.

10. Et Dominus voluit contere eum in infirmitate: si posuerit pro peccato animam suam, videbit semen longævum, &

voluntas Domini in manu eius dirigitur.

11. Pro eo quòd laboravit anima eius, videbit, & saturabitur: in scientia sua iustificabit ipse iustus servus meus multos, & iniquitates eorum ipse portabit.

12. Ideo despertiam ei plurimos: & fortium dividet spolia, pro eo quòd tradidit in mortem animam suam, * & cum sceleratis reputatus est: & ipse peccata multorum tulit, * & pro transgressoribus rogavit.

CAPUT LIV.

Ecclesiam invitat ad letitiam quòd ex Gentibus futura sit numerosior quàm erat Synagoga, & per orbem propaganda, perpetua Dei protectione sit in securitate victura, veteris oblita calamitatis: quòdque ex pretiosis adificabitur lapidibus, in iustitia fundata: omnesque in ea docti erunt à Deo multitudine pacis fruituri.

1. L auda sterilis quæ non parit: decanta laudem, & hinni quæ non pariebas: quoniam multi filii desertæ magis quàm eius, quæ habet virum, dicit Dominus.

2. Dilata locum tentorij tui, & pelles tabernaculorum tuorum extende, ne parcas: longos fac funiculos tuos, & clavos tuos consolida.

3. Ad dexteram enim, & ad lævam penetrabis: & semen tuum Gentes hereditabit, & civitates desertas inhabitabit.

4. Noli timere quia non confundèris, neque erubescès: non enim te pudebit, quia confusionis adolescentiæ tuæ obliviscèris, & opprobrij viduitatis tuæ non recordaberis amplius.

5. Quia dominabitur tui qui fecit te, * Dominus exercituum nomen eius: & redemptor tuus sanctus Israël, Deus omnis terræ vocabitur.

6. Quia ut mulierem derelictam & merentem spiritu vocavit te Dominus, & uxorem ab adolescentiâ abiectam, dixit Deus tuus.

7. Ad punctum in modico dereliqui te, & in miserationibus magnis congregabo te.

8. In momento indignationis abscondi faciem meam parumper à te, & in misericordia sempiterna misertus sum tui: dixit redemptor tuus Dominus.

9. * Sicut in diebus Noë istud mihi est, cui iuravi ne inducerem aquas Noë ultra supra terram: sic iuravi ut non irascar tibi, & non increpem te.

10. Montes enim commovebuntur, & colles contremiscent: misericordia autem mea non recedet à te, & fœdus pacis meæ non movebitur: dixit miserator tuus Dominus.

11. Paupercula tempestate convulsa, absque ulla consolatione. Ecce ego sternam per ordinem lapides tuos, & fundabo te in sapphiris,

12. & ponam iaspidem propugnacula tua: & portas tuas in lapides sculptos, & omnes terminos tuos in lapides desiderabiles.

13. * Universos filios tuos doctos à Domino: & multitudinem pacis filiis tuis.

14. Et in iustitia fundaberis: recede procul à calumnia, quia non timebis: & à pavore, quia non appropinquabit tibi.

15. Ecce accola veniet, qui non erat mecum, advena quondam tuus adiungetur tibi.

16. Ecce ego creavi fabrum sufflantem in igne prunas, & proferentem vas in opus suum, & ego creavi interfectorem ad disperdendum.

17. Omne vas, quod fictum est contra te, non dirigitur: & omnem linguam resistentem tibi in iudicio, iudicabis. Hæc est hereditas fervorum Domini: & iustitia eorum apud me, dicit Dominus.

S A B B. SANCTO PROPH. 5.

CAPUT LV.

Omnes ad fidem vocans, promittit donorum spiritualium abundantiam: revocantur à peccatis impii, cum Dominus misericors sit & verax in promissis: de profectu pradicacionis Evangelij & felicitate credentium.

1. Omnes sitientes venite ad aquas: & qui non habetis argentum, properate, emite, & comedite: venite, emite absque argento, & absque ulla commutatione vinum & lac.

2. Quare appenditis argentum non in panibus, & laborem vestrum non in saturitate? Audite audientes me, & comedite bonum, & delectabitur in crassitudine anima vestra.

3. Inclinate aurem vestram, & venite ad me: audite, & vivet anima vestra, & feriam vobiscum pactum sempiternum, * misericordias David fideles.

4. Ecce testem populis dedi eum, ducem ac præceptorem Gentibus.

5. Ecce gentem, quam nesciebas, vocabis: & Gentes, quæ te non cognoverunt, ad te current propter Dominum

Deum tuum, & sanctum Israël, quia glorificavit te.

6. Quærite Dominum, dum inveniri potest: invocate eum, dum prope est.

7. Derelinquat impius viam suam, & vir iniquus cogitationes suas, & revertatur ad Dominum, & miserebitur eius, & ad Deum nostrum: quoniam multus est ad ignoscendum.

8. Non enim cogitationes meæ, cogitationes vestræ: neque viæ vestræ, viæ meæ, dicit Dominus.

9. Quia sicut exaltantur cæli à terra, sic exaltata sunt viæ meæ à viis vestris, & cogitationes meæ à cogitationibus vestris.

10. Et quomodo descendit imber, & nix de cælo, & illuc ultra non revertitur, sed inebriat terram, & infundit eam, & germinare eam facit, & dat semen ferenti, & panem comedenti:

11. Sic erit verbum meum, quod egredietur de ore meo: non revertetur ad me vacuum, sed faciet quæcumque volui, & prosperabitur in his, ad quæ misi illud.

12. Quia in lætitia egrediemini, & in pace deducemini: montes & colles cantabunt coram vobis laudem, & omnia ligna regionis plaudent manu.

13. Pro salivca ascendet abies, & pro urtica crescet myrtus: & erit Dominus nominatus in signum æternum, quod non auferetur.

CAPUT LVI.

Omnes cuiusvis gentis aut conditionis hortatur Dominus ad servanda sua præcepta: consolatio eunuchorum iustorum: domus Dei, domus est orationis: gravis increpatio & comminatio adversus pastores Ierusalem, quos cacos & canes mutos ac impudentes appellat.

1. HÆC dicit Dominus: Custodite iudicium, & facite iustitiam: quia iuxta est salus mea ut veniat, & iustitia mea ut reveletur.

2. Beatus vir, qui facit hoc, & filius hominis, qui apprehendet istud: custodiens sabbatum ne polluat illud, custodiens manus suas ne faciat omne malum.

3. Et non dicat filius advenæ, qui adheret Domino, dicens: Separatione dividet me Dominus à populo suo: Et non dicat Eunuchus: Ecce ego lignum aridum.

4. Quia hæc dicit Dominus Eunuchis: Qui custodierint sabbata mea, & elegerint quæ

FER. 3. POST DOM. 1. QUADR.

Sap. 1. 1. Matth. 23. 23.

quæ ego volui, & tenuerint fœdus meum: 5. Dabo eis in domo mea, & in muris meis locum, & nomen melius à filiis & filiabus: nomen sempiternum dabo eis, quod non peribit.

6. Et filios advenæ, qui adhærent Domino, ut colant eum, & diligant nomen eius, ut sint ei in servos: omnem custodientem sabbatum ne polluat illud, & tenentem fœdus meum:

7. Adducam eos in montem sanctum meum, & lætificabo eos in domo orationis meæ: holocausta eorum, & victimæ eorum placebunt mihi super altari meo: quia domus mea domus orationis vocabitur cunctis populis.

* Jerem. 7. 11.

Matth. 21. 13.

Marc. 11. 17.

Lucæ 19. 46.

* Ioan. 11. 52.

* Ezech. 3. 17. & 32. 2. & 6. 7.

8. Ait Dominus Deus, * qui congregat dispersos Israël: Adhuc congregabo ad eum congregatos eius.

9. Omnes bestiæ agri venite ad devorandum, universæ bestiæ saltus.

10. * Speculatores eius cæci omnes, nescierunt universi: canes muti non valentes latrare, videntes vana, dormientes, & amantes fomnia.

* Jerem. 6. 13. & 8. 10.

11. Et canes impudentissimi nescierunt saturitatem: ipsi pastores ignoraverunt intelligentiam: omnes in viam suam declinaverunt, * unusquisque ad avaritiam suam à summo usque ad novissimum.

12. Venite, sumamus vinum, & impleamur ebrietate: & erit sicut hodie, sic & cras, & multò amplius.

CAPUT LVII.

Iustorum interitus, & futura ipsorum requies non intelligitur ab impiis, cum quibus Deus hic expostulat super idololatria aliisque ipsorum sceleribus, denuntians eos humiliandos: conversis autem pax & consolatio promittitur, cum impij cor sit tamquam mare fervens cui non est pax.

1. **I**ustus perit, & non est qui recogitet in corde suo: & viri misericordiæ colliguntur, quia non est qui intelligat, à facie enim malitiæ collectus est iustus.

2. Veniat pax, requiescat in cubili suo qui ambulavit in directione sua.

3. Vos autem accedite huc filii auguratrice: semen adulteri, & fornicariæ.

4. Super quem lusistis? super quem dilatavistis os, & eiecistis linguam? numquid non vos filii scelesti, semen mendax?

5. qui consolamini in diis subter omne lignum frondosum, immolantes parvulos

in torrentibus, subter eminentes petras?

6. In partibus torrentis pars tua, hæc est fors tua: & ipsis effudisti libamen, obtulisti sacrificium. numquid super his non indignabor?

7. Super montem excelsum & sublimem posuisti cubile tuum, & illuc ascendisti ut immolares hostias.

8. Et post ostium, & retro postem posuisti memoriale tuum: quia iuxta me discooperuisti, & suscepisti adulterum: dilatasti cubile tuum, & pepigisti cum eis fœdus: dilexisti stratum eorum manu apertâ.

9. Et ornasti te regi unguento, & multiplicasti pigmenta tua. Misisti legatos tuos procul, & humiliata es usque ad inferos.

10. In multitudine viæ tuæ laborasti: non dixisti: Quiescam: vitam manû tuæ invenisti, propterea non rogasti.

11. Pro quo sollicita timuisti, quia mentita es, & mei non es recordata, neque cogitasti in corde tuo? quia ego tacens, & quasi non videns, & mei oblita es.

12. Ego annunciabo iustitiam tuam, & opera tua non proderunt tibi.

13. Cum clamaveris, liberent te congregati tui, & omnes eos auferet ventus, tollet aura: Qui autem fiduciam habet mei, hereditabit terram, & possidebit montem sanctum meum.

14. Et dicam: * Viam facite, præbete iter, declinate de semita, auferte offensa de via populi mei.

15. Quia hæc dicit Excelsus, & sublimis habitans æternitatem: & sanctum nomen eius in excelsis & in sancto habitans, & cum contrito & humili spiritu: ut vivificet spiritum humilium, & vivificet cor contritorum.

16. Non enim in sempiternum litigabo, neque usque ad finem irasceam: quia spiritus à facie mea egredietur, & flatus ego faciam.

17. Propter iniquitatem avaritiæ eius iratus sum, & percussi eum: abscondi à te faciem meam, & indignatus sum: & abiit vagus in via cordis sui.

18. Vias eius vidi, & sanavi eum, & reduxi eum, & reddidi consolationes ipsi, & lugentibus eius.

19. Creavi fructum laborum pacem, pacem ei, qui longè est, & qui propè, dixit Dominus, & sanavi eum.

20. Impij autem quasi mare fervens, quod quiescere non potest, & redundans fluctus eius in conculcationem & lutum.

21. * Non est pax impiis, dicit Dominus Deus.

* Infr. 62. 10.

* Supr. 48. 22.

CAPUT LVIII.

Reprehendit Iudeorum hypocrisim, ostendens eorum ieiunium non esse Deo acceptabile: & quæ debeant illud comitari, quibus adhibitis multa præstantur hominibus beneficia: quomodo debeat sabbatum celebrari, abnegatâ propriâ voluntate, & quod sit premium ita celebrantium.

FER. 6. POST C. INER.

1. **C**Lama, ne cesses, quasi tuba exalta vocem tuam, & annuncia populo meo scelera eorum, & domui Iacob peccata eorum.

2. Me etenim de die in diem quærunt, & scire vias meas volunt: quasi gens, quæ iustitiam fecerit, & iudicium Dei sui non dereliquerit: rogant me iudicia iustitiæ: appropinquare Deo volunt.

3. Quare ieiunavimus, & non aspexisti: humiliavimus animas nostras, & nescisti? Ecce in die ieiunij vestri invenitur voluntas vestra, & omnes debitores vestros repetitis.

4. Ecce ad lites & contentiones ieiunatis, & percutitis pugno impiè. Nolite ieiunare sicut usque ad hanc diem, ut audiat in excelsis clamor vester.

* Zach. 7. 5.

5. * Numquid tale est ieiunium, quod elegi, per diem affligere hominem animam suam? numquid contorquere quasi circum caput suum, & faccum & citierem sternere? numquid istud vocabis ieiunium, & diem acceptabilem Domino?

6. Nonne hoc est magis ieiunium, quod elegi? dissolve colligationes impietatis, solve fasciculos deprimentes, dimitte eos, qui confracti sunt, liberos, & omne onus dirumpe.

* Ezech. 18. 7. & 16. Matth. 23. 5.

7. * Frange esurienti panem tuum, & egenos, vagosque induc in domum tuam: cum videris nudum, operi eum, & carnem tuam ne despexeris.

8. Tunc erumpet quasi manè lumen tuum, & sanitas tua citius orietur, & anteibit faciem tuam iustitia tua, & gloria Domini colliget te.

SABB. POST C. INER.

9. Tunc invocabis, & Dominus exaudiet: clamabis, & dicet: Ecce adsum. si abstuleris de medio tui catenam, & defieris extendere digitum, & loqui quod non prodest.

10. Cum effuderis esurienti animam tuam, & animam afflictam repleveris, orietur in tenebris lux tua, & tenebræ tuæ erunt sicut meridies.

11. Et requiem tibi dabit Dominus semper, & implebit splendoribus animam

tuam, & ossa tua liberabit, & eris quasi hortus irriguus, & sicut fons aquarum, cuius non deficient aquæ.

12. * Et ædificabuntur in te deserta scelerum: fundamenta generationis & generationis fuscitabis: & vocaberis ædificator sepium, avertens semitas in quietem.

13. Si averteris à sabbato pedem tuum, facere voluntatem tuam in die sancto meo, & vocaveris sabbatum delicatum, & sanctum Domini gloriosum, & glorificaveris eum dum non facis vias tuas, & non invenitur voluntas tua, ut loquaris sermonem:

14. Tunc delectaberis super Domino, & sustollam te super altitudines terræ, & cibabo te hereditate Iacob patris tui. os enim Domini locutum est.

CAPUT LIX.

Potens ac benignus est Deus ad salvandum Iudeos: sed iniquitates eorum, quas propheta persequitur, impediunt ne exaudiantur ac salventur: propter quas & ipsi consentunt se iuste à Deo desertos, & excacatos, affligi variis malis: de furore Domini in malos & benignitate erga penitentes.

1. **E**cce non est abbreviata manus Domini ut salvare nequeat, neque aggravata est auris eius ut non exaudiat.

2. Sed iniquitates vestræ diviserunt inter vos & Deum vestrum, & peccata vestra absconderunt faciem eius à vobis ne exaudiret.

3. * Manus enim vestræ pollutæ sunt sanguine, & digiti vestri iniquitate: labia vestra locuta sunt mendacium, & lingua vestra iniquitatem fatur.

4. Non est qui invocet iustitiam, neque est qui iudicet verè: sed confidunt in nihilo, & loquuntur vanitates: * conceperunt laborem, & pepererunt iniquitatem.

5. Ova aspidum ruperunt, & telas aranæ texerunt, qui comederit de ovibus eorum, morietur: & quod confortum est, erumpet in regulum.

6. Telæ eorum non erunt in vestimentum, neque operientur operibus suis: opera eorum opera inutilia, & opus iniquitatis in manibus eorum.

7. * Pedes eorum ad malum currunt, & festinant ut effundant sanguinem innocentem: cogitationes eorum cogitationes inutiles: vastitas & contritio in viis eorum.